

PROIZVODNJA MLIJEKA I MLIJEČNIH PROIZVODA U 2019.

PRODUCTION OF MILK AND DAIRY PRODUCTS 2019

Ukupna količina kravljeg mlijeka prikupljenoga u 2019. u odnosu na 2018. smanjena je za 3,9%, ovčjega za 3,8% i kozjega za 6,2%.

Izraženo u količini, to znači da je u 2019. prikupljeno manje kravljega, za oko 17 900 t, ovčjega, za 104 t, te kozjega mlijeka, za 266 t.

Količina neobranog mlijeka koju su mljekare uvezle u 2019. u odnosu na 2018. povećana je za oko 7 800 t, odnosno za 4,9%, dok je količina uvezenog vrhnja manja za oko 2 000 t (29,6%). Ostali podaci o uvozu i izvozu sirovina koji obavljaju mljekare zaštićeni su u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.).

U usporedbi s prethodnom godinom, proizvodnja mlijeka za piće povećana je za oko 4 900 t (1,7%), vrhnja za oko 3 400 t (10,5%) i napitaka s mliječnom bazom za oko 1 700 t (7,6%), dok je količina fermentiranih proizvoda smanjena za oko 1 400 t (1,4%).

Proizvodnja maslaca povećana je za 755 t (21,6%) u odnosu na 2018., dok je ukupna proizvodnja kravljeg sira u 2019. porasla za oko 2 600 t (8,5%). Također je porasla proizvodnja ostalih sireva, što je vidljivo u proizvodnji mekanog sira koja je porasla za 10,5% (235 t), srednje tvrdog sira, za 3,0% (407 t), svježeg sira, za 11,9% (1 702 t) i prerađenog sira, za 8,5% (191 t).

U odnosu na prethodnu godinu, ukupan sadržaj mliječne masti u prikupljenome kravljem mlijeku smanjen je za 3,5%, u ovčjemu za 3,6% i u kozjemu za 7,7%.

Što se tiče pojedinačnih mliječnih proizvoda, ukupna količina mliječne masti u mlijeku za piće manja je za 1,2% i u fermentiranim proizvodima za 9,6%, dok je veća u vrhnju, za 7,7%, u maslacu, za 21,5%, te u siru od čistoga kravljeg mlijeka, za 6,7%.

Sadržaj proteina kravljeg mlijeka smanjen je u mlijeku za piće, za 1,6%, dok je povećan u vrhnju, za 7,1%, te u kravljem siru, za 0,5%.

In 2019, as compared to 2018, the quantity of collected cows' milk decreased by 3.9%, the quantity of ewes' milk by 3.8% and the quantity of collected goats' milk by 6.2%.

Expressed in quantities, it means that in 2019, about 17 900 t less cows' milk, 104 t less ewes' milk and 266 t less goats' milk was collected.

The quantity of whole milk imported by dairies increased in 2019, as compared to 2018, by about 7 800 t, that is, by 4.9%, while the quantity of imported cream decreased by about 2 000 t (29.6%). Other data on import and export of raw materials collected by dairies are protected in line with the Official Statistics Act (NN, No. 25/20).

Compared to the previous year, the production of drinking milk increased by about 4 900 t (1.7%), the production of cream by about 3 400 t (10.5%) and the production of drinks with a milk base by about 1 700 t (7.6%), while the production of fermented products decreased by about 1 400 t (1.4%).

There was an increase of 755 t (21.6%) in the production of butter and of about 2 600 t (8.5%) in the total cows' cheese production in 2019, as compared to 2018. The production of other types of cheese also increased. Thus, the production of soft cheese increased by 10.5% (235 t), of medium-hard cheese by 3.0% (407 t), of fresh cheese by 11.9% (1 702 t) and of processed cheese by 8.5% (191 t).

The milk fat content in collected cows' milk decreased by 3.5%, in ewes' milk by 3.6% and in goats' milk by 7.7%, as compared to the previous year.

Regarding individual dairy products, the milk fat content in drinking milk decreased by 1.2% and in fermented products by 9.6%, while it increased in cream by 7.7%, in butter by 21.5% and in cheese from cows' milk (pure) by 6.7%.

The cows' milk protein content decreased in drinking milk by 1.6%, while it increased in cream by 7.1% and in cows' cheese by 0.5%.

1. MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI U 2019.¹⁾
MILK AND DAIRY PRODUCTS, 2019¹⁾

	Količina, t <i>Quantities, t</i>		Indeksi/ <i>Indices</i> 2019. 2018.	
	2018.	2019.		
Raspoloživost <i>Availability</i>				
Prikupljeno kravlje mlijeko	453 458	435 606	96,1	<i>Cows' milk collected</i>
Prikupljeno ovčje mlijeko	2 738	2 634	96,2	<i>Ewes' milk collected</i>
Prikupljeno kozje mlijeko	4 256	3 990	93,8	<i>Goats' milk collected</i>
Vrhnje	z	z	z	<i>Cream</i>
Uvoz neobranog mlijeka – samo mljekare	157 714	165 488	104,9	<i>Whole milk import – only dairies</i>
Uvoz obranog mlijeka – samo mljekare	z	z	z	<i>Skimmed milk import – only dairies</i>
Uvoz vrhnja – samo mljekare	6 789	4 779	70,4	<i>Cream import – only dairies</i>
Uvoz ostalih proizvoda (npr. sir, maslac, jogurt) – samo mljekare	z	z	z	<i>Other products (e.g. cheese, butter, yoghurt) – only dairies</i>
Proizvodnja svježih proizvoda <i>Production of fresh products</i>				
Mlijeko za piće (konzumno)	291 871	296 746	101,7	<i>Drinking milk</i>
Neobrano i sirovo mlijeko	152 868	157 270	102,9	<i>Whole and raw milk</i>
Djelomično obrano mlijeko	135 955	136 614	100,5	<i>Semi-skimmed milk</i>
Obrano mlijeko	3 048	2 862	93,9	<i>Skimmed milk</i>
Mlačenica	z	z	z	<i>Buttermilk</i>
Vrhnje	32 037	35 406	110,5	<i>Cream</i>
S < 29% m. m.	22 449	22 907	102,0	<i>With fat content of < 29%</i>
S > 29% m. m.	9 588	12 499	130,4	<i>With fat content of > 29%</i>
Fermentirani proizvodi (jogurti, napici od jogurta i dr.)	96 098	94 715	98,6	<i>Fermented products (yoghurts, drinking yoghurts and other)</i>
S dodacima	20 778	24 437	117,6	<i>With additives</i>
Bez dodataka	75 320	70 278	93,3	<i>Without additives</i>
Napici s mliječnom bazom	21 968	23 630	107,6	<i>Drinks with a milk base</i>
Ostali svježi proizvodi (mliječni žele i sl.)	z	z	z	<i>Other fresh products (milk jelly and other)</i>
Proizvodnja ostalih proizvoda <i>Production of other products</i>				
Mliječni proizvodi u prahu	z	z	z	<i>Powdered dairy products</i>
Maslac	3 501	4 256	121,6	<i>Butter</i>
Ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z	<i>Other yellow fat dairy products</i>
Sir od kravljeg mlijeka (čisti)	30 823	33 436	108,5	<i>Cheese from cows' milk (pure)</i>
Sir od ovčjeg mlijeka (čisti)	89	189	212,4	<i>Cheese from ewes' milk (pure)</i>
Sir od kozjeg mlijeka (čisti)	93	139	149,5	<i>Cheese from goats' milk (pure)</i>
Ostali sirevi (miješani)	11	10	90,9	<i>Other cheese (mixed)</i>
Mekani sir (> 68% vlage)	2 238	2 473	110,5	<i>Soft cheese (> 68% of moisture)</i>
Srednje mekani sir (62% – 68% vlage)	193	192	99,5	<i>Medium-soft cheese (62% – 68% of moisture)</i>
Srednje tvrdi sir (55% – 62% vlage)	13 393	13 800	103,0	<i>Medium-hard cheese (55% – 62% of moisture)</i>
Tvrđi sir (47% – 55% vlage)	907	847	93,4	<i>Hard cheese (47% – 55% of moisture)</i>
Ekstra tvrdi sir (< 47% vlage)	451	475	105,3	<i>Extra hard cheese (< 47% of moisture)</i>
Svježi sir	14 285	15 987	111,9	<i>Fresh cheese</i>
Prerađeni sir	2 246	2 437	108,5	<i>Processed cheese</i>
Sirutka – ukupno	61 993	43 800	70,7	<i>Whey – total</i>
Izvoz mlijeka i vrhnja u rinfuzi – samo mljekare	z	z	z	<i>Export of milk and cream in bulk – only dairies</i>

1) Vidi Metodološka objašnjenja.

1) See Notes on Methodology.

2. SADRŽAJ MLIJEČNE MASTI U GLAVNIM MLIJEČNIM PROIZVODIMA U 2019.
MILK FAT CONTENT IN MAIN DAIRY PRODUCTS, 2019

	Sadržaj mliječne masti, t <i>Milk fat content, t</i>		Indeksi/ <i>Indices</i> 2019. 2018.	
	2018.	2019.		
Raspoloživost <i>Availability</i>				
Prikupljeno kravlje mlijeko	18 153	17 518	96,5	<i>Cows' milk collected</i>
Prikupljeno ovčje mlijeko	193	186	96,4	<i>Ewes' milk collected</i>
Prikupljeno kozje mlijeko	143	132	92,3	<i>Goats' milk collected</i>
Vrhnje	z	z	z	<i>Cream</i>
Uvoz neobranog mlijeka – samo mljekare	6 294	6 638	105,5	<i>Whole milk import – only dairies</i>
Uvoz obranog mlijeka – samo mljekare	z	z	z	<i>Skimmed milk import – only dairies</i>
Uvoz vrhnja – samo mljekare	1 343	1 901	141,5	<i>Cream import – only dairies</i>
Proizvodi <i>Products</i>				
Mlijeko za piće (konzumno)	7 945	7 850	98,8	<i>Drinking milk</i>
Mlačenica	z	z	z	<i>Buttermilk</i>
Vrhnje	5 756	6 201	107,7	<i>Cream</i>
Fermentirani proizvodi (jogurti, napici od jogurta i dr.)	1 631	1 475	90,4	<i>Fermented products (yoghurts, drinking yoghurts and other)</i>
Napici s mliječnom bazom	574	594	103,5	<i>Drinks with a milk base</i>
Ostali svježi proizvodi (mliječni žele i sl.)	z	z	z	<i>Other fresh products (milk jelly and other)</i>
Koncentrirano mlijeko	-	-	-	<i>Concentrated milk</i>
Mliječni proizvodi u prahu	z	z	z	<i>Powdered dairy products</i>
Maslac	2 808	3 412	121,5	<i>Butter</i>
Ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z	<i>Other yellow fat dairy products</i>
Sir od kravljeg mlijeka (čisti)	5 278	5 632	106,7	<i>Cheese from cows' milk (pure)</i>
Sirutka – ukupno	211	150	71,1	<i>Whey – total</i>
Izvoz mlijeka i vrhnja u rinfuzi – samo mljekare	z	z	z	<i>Export of milk and cream in bulk – only dairies</i>

3. SADRŽAJ PROTEINA KRAVLJEG MLIJEKA U GLAVNIM MLIJEČNIM PROIZVODIMA U 2019.
COWS' MILK PROTEIN CONTENT IN MAIN DAIRY PRODUCTS, 2019

Proizvodi	Sadržaj proteina, t <i>Protein content, t</i>		Indeksi/ <i>Indices</i> 2019. 2018.	Products
	2018.	2019.		
Mlijeko za piće (konzumno)	9 450	9 302	98,4	<i>Drinking milk</i>
Neobrano mlijeko	4 919	4 760	96,8	<i>Whole milk</i>
Djelomično obrano mlijeko	4 432	4 449	100,4	<i>Semi-skimmed milk</i>
Obrano mlijeko	99	93	93,9	<i>Skimmed milk</i>
Mlačenica	z	z	z	<i>Buttermilk</i>
Vrhnje	1 030	1 103	107,1	<i>Cream</i>
Proizvodi u prahu	z	z	z	<i>Powdered dairy products</i>
Maslac i ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z	<i>Butter and other yellow fat dairy products</i>
Sir od kravljeg mlijeka	5 809	5 838	100,5	<i>Cheese from cows' milk</i>
Prerađeni sir	315	309	98,1	<i>Processed cheese</i>
Sirutka	377	262	69,5	<i>Whey</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o godišnjoj proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda preuzimaju se od Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu – Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM). Tako se prikupljaju podaci o količini prikupljenoga kravljega, ovčjega i kozjeg mlijeka, sadržaju mliječne masti i proteina, proizvodnji mliječnih proizvoda te vanjskoj trgovini mljekara mlijekom i proizvodima.

Prikupljene podatke SLKM obrađuje i prosjeđuje Državnom zavodu za statistiku prema unaprijed dogovorenim terminima i u obliku prilagođenom za daljnju obradu.

Metodologija za provedbu istraživanja o mlijeku i mliječnim proizvodima temelji se na Metodološkim osnovama za prikupljanje podataka u statistici mlijeka i mliječnih proizvoda (NN, br. 42/13.).

Obuhvat i usporedivost

U Republici Hrvatskoj djeluje četrdesetak mljekara za koje SLKM analizira otkupljeno mlijeko i od kojih prikuplja podatke o proizvodnji. Obuhvaćene su industrijske i registrirane male mljekare.

Povjerljivost

Agregirani podaci kod kojih postoje razlozi za povjerljivost (zbog malog broja jedinica, pravila dominantnosti ili sekundarne povjerljivosti), u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) i Pravilnikom o načinu zaštite statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku, tretiraju se kao povjerljivi te se stoga ne objavljuju.

Definicije

Mlijeko za piće obuhvaća sirovo mlijeko, neobrano, djelomično obrano i obrano bez sadržaja aditiva.

Sirovo mlijeko obuhvaća mlijeko koje nije podvrgnuto bilo kojem postupku zagrijavanja iznad 40 °C.

Neobrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti $\geq 3,5\%$, podvrgnuto toplinskom tretmanu.

Djelomično obrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti 1,5% – 2,8%, podvrgnuto jednom toplinskom tretmanu.

Obrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti $< 1,5\%$, podvrgnuto toplinskom tretmanu.

Pasterizirano mlijeko – tretirano visokom temperaturom (barem 72 °C tijekom 15 sekundi).

Sterilizirano mlijeko – tretirano visokom temperaturom (120 °C tijekom 30 minuta) u hermetički zatvorenim posudama.

Sterilizirano u protoku (uzavrelo) – tretirano visokom temperaturom (135 °C u trajanju od najmanje 1 sekunde).

Mlačenica obuhvaća ostatak nakon pretvorbe mlijeka ili vrhnja u maslac.

Vrhnje obuhvaća vrhnje za izravnu potrošnju s više ili manje od 29% mliječne masti.

Fermentirani proizvodi obuhvaćaju jogurt, tekući jogurt, acidofil te ostale fermentirane proizvode s dodacima i bez njih.

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

Data on the annual production of milk and dairy products are taken over from the Croatian Agency for Agriculture and Food – the Central Laboratory for Milk Quality Control (SLKM). The data collected that way refer to the quantity of cows', ewes' and goats' milk collected, milk fat and protein contents, the production of dairy products from cows' milk and the foreign dairies' trade in milk and dairy products.

The Laboratory processes the collected data and submits them, according to the previously defined deadlines and in suitable form, to the Croatian Bureau of Statistics for further processing.

The methodology for carrying out the survey on milk and dairy products is based on the Methodological Basis for Gathering Data on Milk and Dairy Products Statistics (NN, No. 42/13).

Coverage and comparability

There are about forty dairies operating in the Republic of Croatia for which the SLKM makes analysis of purchased milk and from which it collects data on the production. The coverage includes industrial and registered small dairies.

Confidentiality

Aggregated data for which there are reasons for confidentiality (small number of units, the dominance rule or secondary confidentiality rule) according to the Official Statistics Act (NN, No. 25/20) and to the Ordinance on the Statistical Data Protection Method are treated as confidential and therefore are not published.

Definitions

Drinking milk comprises raw milk, whole milk, skimmed milk, semi-skimmed milk and skimmed milk containing no additives.

Raw milk comprises milk that has not been heated beyond 40 °C or undergone any treatment that has an equivalent effect.

Whole milk (pasteurised, sterilised and uperised) comprises milk with fat content $\geq 3.5\%$, subject to heat treatment.

Semi-skimmed milk (pasteurised, sterilised and uperised) comprises milk with fat content 1.5% – 2.8%, subject to one heat treatment.

Skimmed milk (pasteurised, sterilised and uperised) comprises milk with fat content $< 1.5\%$, subject to one heat treatment.

Pasteurised milk – milk treated with high temperature (at least 72 °C for 15 seconds).

Sterilised milk – milk treated with high temperature (120 °C for 30 minutes) in hermetically sealed containers.

Uperised milk – milk treated with high temperature (135 °C for not less than 1 second).

Buttermilk is a residual product of the processing of milk or cream into butter.

Cream comprises cream for direct consumption, containing more or less than 29% of milk fat.

Fermented products include yoghurts, drinkable yoghurts, acidified milk and other fermented products either with or without additives.

Napici s mliječnom bazom obuhvaćaju proizvode s udjelom mliječnog ekvivalenta od barem 50% (npr. čokoladno mlijeko, mlačenica s aditivima).

Ostali svježiji proizvodi obuhvaćaju proizvode od svježeg mlijeka koji nisu drugdje specificirani (uglavnom deserti na bazi mlijeka).

Koncentrirano mlijeko obuhvaća mlijeko dobiveno djelomičnim uklanjanjem vode iz neobranoga, djelomično obranoga i obranog mlijeka.

Mliječni proizvodi u prahu obuhvaćaju proizvode dobivene uklanjanjem vode iz vrhnja, svih vrsta mlijeka, mlačenice i fermentiranih proizvoda.

Maslac obuhvaća tradicionalni maslac, otopljeni maslac, ulje maslaca i slične proizvode s više od 80% mliječne masti.

Ostali proizvodi od žutih masnoća obuhvaćaju proizvode na bazi maslaca s manje od 80% mliječne masti.

Sir obuhvaća svježe ili sazrele, tvrde ili polutvrde proizvode dobivene koagulacijom mlijeka, vrhnja, mlačenice i sl.

Prerađeni sir obuhvaća proizvode dobivene mljevenjem, miješanjem, topljenjem i emulgiranjem jedne ili više vrsta sireva, s dodacima ili bez njih.

Sirutka obuhvaća tekuću sirutku i sirutku u prahu u tekućem ekvivalentu. Ona je nusproizvod u proizvodnji sira ili kazeina.

Kratice

°C Celzijev stupanj
m. m. mliječna mast
t tona
z podatak zbog povjerljivosti nije objavljen

Znakovi

- nema pojave
< manje od
> veće od
≥ veće ili jednako

Drinks with a milk base comprise products containing at least 50% milk equivalent (chocolate milk, buttermilk with additives, etc.).

Other fresh products comprise fresh milk products not elsewhere specified (mainly milk-based desserts).

Concentrated milk comprises milk obtained by partial elimination of water from whole milk, semi-skimmed or skimmed milk.

Powdered dairy products comprise products obtained by eliminating water from cream, all kinds of milk, buttermilk and fermented products.

Butter includes traditional butter, melted butter, butter oil and similar products containing more than 80% of milk fat.

Other yellow fat products comprise products based on butter with milk fat content of less than 80%.

Cheese includes fresh or matured, solid or semi-solid products, obtained by coagulating milk, cream, buttermilk or other products.

Processed cheese comprises products obtained by grinding, mixing, melting and emulsifying one or more varieties of cheese, with or without additives.

Whey includes liquid whey and powdered whey in liquid equivalent. It is a by-product obtained during the manufacture of cheese or casein.

Abbreviations

°C degree Celsius
t tonne
z data are not published for confidentiality reasons

Symbols

- no occurrence
< less than
> more than
≥ more than or equal to

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.
Published by the Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, Ilica 3, P. O. B. 80
Telefon/ Phone: +385 (0) 1 4806-111, telefaks/ Fax: +385 (0) 1 4817-666
Novinarski upiti/ Press corner: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:
Persons responsible:

Edita Omerzo, načelnica Sektora prostornih statistika
Edita Omerzo, Director of Spatial Statistics Directorate

Lidija Brković, glavna ravnateljica
Lidija Brković, Director General

Priredili: Mario Valentić i Anita Grlica
Prepared by: Mario Valentić and Anita Grlica

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.
USERS ARE KINDLY REQUESTED TO STATE THE SOURCE.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka
Customer Relations and Data Protection Department

Informacije i korisnički zahtjevi
Information and user requests

Pretplata publikacija
Subscription

Telefon/ Phone: +385 (0) 1 4806-138, 4806-154
Elektronička pošta/ E-mail: stat.info@dzs.hr
Telefaks/ Fax: +385 (0) 1 4806-148

Telefon/ Phone: +385 (0) 1 4806-115
Elektronička pošta/ E-mail: prodaja@dzs.hr
Telefaks/ Fax: +385 (0) 1 4806-148